

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА**

**Географічний факультет
Кафедра економічної та соціальної географії**

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ БАКАЛАВРА**

галузь знань **10 – Природничі науки**
спеціальність **106 – Географія**
освітній рівень **Бакалавр**
освітня програма **Урбаністика та міське планування**

КИЇВ – 2023

Мезенцев К.В., Провотар Н.І. Методичні рекомендації до виконання кваліфікаційних робіт бакалавра. Київ. 16 с.

Методичні рекомендації мають на меті надання допомоги студентам при підготовці, виконанні та захисті кваліфікаційної роботи бакалавра, що є науково-дослідницькою працею здобувача вищої освіти випускного курсу, обов'язковим компонентом освітньої програми «Урбаністика та міське планування» ОР Бакалавр.

Костянтин Мезенцев, доктор географічних наук, професор, завідувач кафедри економічної та соціальної географії

Наталія Провотар, кандидат географічних наук, доцент, доцент кафедри економічної та соціальної географії

Рецензенти: **Сергій Запотоцький, доктор географічних наук, професор, декан географічного факультету**
Володимир Пасько, кандидат географічних наук, доцент, заступник декана географічного факультету з навчальної роботи

Рекомендовано до видання
Вченою радою Географічного факультету
Київського національного університету імені Тараса Шевченка
Протокол № 4 від 27 жовтня 2023 року

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Згідно структурно-логічної схеми освітньо-професійної програми «Урбаністика та міське планування» кваліфікаційна робота бакалавра включена як складова підсумкової атестації.

Кваліфікаційна робота бакалавра – це самостійне наукове дослідження, що відображає результати здобуття теоретичних знань і практичних навичок проведення наукових досліджень за професійним спрямуванням. Вона повинна відповідати сучасному рівню фахових знань, а її тема – бути актуальною. Написання кваліфікаційних робіт бакалавра здійснюється під керівництвом професорів, доцентів та асистентів кафедри економічної та соціальної географії, що мають науковий ступінь.

Кваліфікаційні роботи бакалавра виконуються за професійним спрямуванням, тобто відповідно до наукової спрямованості обраного вибіркового блоку, і складають 5 кредитів (150 годин самостійної роботи). Навчальним планом у восьмому семестрі передбачений спеціальний період без навчальних занять для виконання та оформлення кваліфікаційної роботи бакалавра.

Кваліфікаційна робота бакалавра передбачає систематизацію, закріплення, поглиблення теоретичних знань та практичних навичок зі спеціальності та застосування їх при вирішенні конкретних завдань професійного спрямування, розвиток навичок самостійної роботи.

Захист кваліфікаційної роботи бакалавра передбачає перевірку таких програмних результатів навчання:

- пояснювати особливості організації географічного простору (P03);
- аналізувати географічний потенціал території (P04);
- збирати, обробляти та аналізувати інформацію в області географічних наук (P05);
- знати цілі сталого розвитку та можливості своєї професійної сфери для їх досягнення, в тому числі в Україні (P10);
- дотримуватися морально-етичних аспектів досліджень, чесності, професійного кодексу поведінки (P11).

При захисті кваліфікаційної роботи з оцінкою нижче 75 балів не може бути присвоєна професійна кваліфікація «Асистент фахівця з міського та районного планування».

1. ВИБІР ТЕМИ ТА ЕТАПИ НАПИСАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ БАКАЛАВРА

Успішне виконання кваліфікаційної роботи бакалавра залежить від правильної організації її підготовки та написання, а також дотримання основних вимог, що висуваються до даного типу робіт. Початковим етапом роботи є вибір теми та її узгодження з науковим керівником і затвердження на засіданні кафедри.

Тема кваліфікаційної роботи бакалавра обирається здобувачем вищої освіти відповідно до його наукових інтересів та за погодженням з науковим керівником на підставі особистої письмової заяви студента затверджується на засіданні кафедри економічної та соціальної географії не пізніше, ніж за 6 місяців до її захисту. Зразок заяви наведено у додатку 1.

Кваліфікаційна робота має виконуватися на актуальну тему та мати самостійний дослідницький характер.

Науковий керівник рекомендує перелік базових джерел фахової літератури, надає консультації щодо написання кваліфікаційної роботи бакалавра, здійснює перевірку її змісту та оформлення.

Ключовими етапами виконання кваліфікаційної роботи бакалавра є:

1. Вибір теми та розробка змісту роботи, які погоджуються з науковим керівником.
2. Збір та обробка статистичних, картографічних, літературних та інших джерел інформації за темою роботи.
3. Написання тексту роботи.
4. Оформлення роботи та подання її науковому керівнику для перевірки у встановлені терміни; у разі необхідності – доопрацювання з врахуванням зауважень наукового керівника.
5. Подача роботи на кафедру для перевірки на наявність плагіату та визначення рівня унікальності тексту.
6. Підготовка доповіді та презентації роботи.
7. захист кваліфікаційної роботи бакалавра.

2. СТРУКТУРА КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ БАКАЛАВРА

Кваліфікаційна робота бакалавра повинна відповідати наступним вимогам:

- актуальність теми, відповідність її сучасному стану досліджень суспільно-географічного та урбаністичного спрямування;
- наявність аналізу статистичних, картографічних, літературних та інших джерел інформації за тематикою дослідження;
- застосування сучасних та адекватних методів дослідження;
- логічність викладу матеріалу;
- самостійність проведеного наукового дослідження;
- достовірність отриманих результатів;
- практична спрямованість висновків та рекомендацій;
- грамотність наукової мови.

Кваліфікаційні роботи бакалавра повинна:

- мати обсяг 12-15 тис. слів основного тексту (або 45-60 сторінок з дотриманням вимог щодо оформлення);
- включати такі обов'язкові структурні елементи: титульну сторінку, зміст, вступ, розділи (кількість розділів, наявність підрозділів та пунктів залежить від теми роботи, рекомендована кількість розділів – 3), висновки, список використаних джерел, додатки (за потреби);
- містити обрахунки, аналіз та узагальнюючі висновки, що відображають теоретичні знання та практичні навички, отримані при вивченні фахових дисциплін та при проходженні навчальних і виробничої практик;
- включати 5-10 змістовних та ілюстративних рисунків: логічні схеми, діаграми, графіки, карти та картосхеми, фотознімки (авторство рисунків має належати студенту або містити посилання на першоджерело);
- список використаних джерел має включати не менше 20 найменувань за темою роботи. Обов'язковим є посилання на наукові статті за темою кваліфікаційної роботи бакалавра, опубліковані в останні 5 років. У списку використаних джерел бажаною є наявність джерел англійською мовою або іншими офіційними мовами Європейського Союзу.

Титульна сторінка кваліфікаційної роботи оформлюється згідно зразка, наведеного у додатку 2.

Зміст розміщується на початку кваліфікаційної роботи бакалавра, містить назву структурних елементів роботи та відповідну нумерацію сторінок, з яких вони починаються. Зразок оформлення змісту наведено у додатку 3.

Основний текст роботи включає вступ, розділи та висновки.

Вступ повинен містити такі елементи: актуальність теми (кількома реченнями розкривається сутність наукової проблематики, її актуальність та своєчасність), мета кваліфікаційної роботи (головний результат, який студент має

досягти в результаті проведення наукового дослідження), завдання (конкретні задачі, які потрібно розв'язати для досягнення поставленої мети; відповідають структурним елементам кваліфікаційної роботи; як правило, розпочинаються з таких слів: «розкрити», «висвітлити», «проаналізувати», «охарактеризувати», «виявити», «узагальнити» тощо), об'єкт та предмет дослідження (об'єкт дослідження – географічний об'єкт, процес або явище, що досліджується, наприклад, міста Київської області; предмет дослідження – сторона об'єкту, на якій фокусується дослідження, наприклад, сучасні трансформації/просторова організація/просторово-часові особливості розвитку міст Київської області), методи дослідження (зазначаються тільки ті методи, які були використані у дослідженні), загальна структура роботи (зазначаються основні структурні елементи роботи, кількість розділів).

Розділ 1 має, як правило, теоретико-методичний зміст і розкриває такі аспекти: огляд літератури за темою роботи (стану дослідження проблеми), поняттєво-термінологічний апарат, основні концепції та наукові підходи, методіку і методи дослідження, аналіз зарубіжного досвіду тощо.

Розділ 2 має, як правило, оціночно-аналітичний зміст і розкриває такі аспекти: обґрунтування територіальних меж дослідження (пояснюється, чому саме обрано певний регіон, місто), характеристику та оцінку факторів розвитку об'єкту дослідження (історико-географічних, ресурсних, економічних, соціальних, екологічних тощо).

Розділ 3 має, як правило, синтетично-рекомендаційний зміст і розкриває такі аспекти: класифікацію, типізацію певних об'єктів, узагальнення проблем розвитку об'єкту дослідження, обґрунтування пропозицій та рекомендацій щодо їх розв'язання, визначення подальших перспектив розвитку тощо.

Висновки повинні стисло розкривати всі аспекти кваліфікаційної роботи бакалавра (усі розділи та підрозділи роботи) таким чином, щоб з них можна було дізнатися, що конкретно, яким чином і які результати дослідження отримав автор роботи. Висновки обов'язково повинні співвідноситися з завданнями, що визначені у вступі до кваліфікаційної роботи бакалавра.

Список використаних джерел наводиться після основного тексту роботи. Даний перелік містить лише ті джерела, що були використанні автором під час написання кваліфікаційної роботи бакалавра. Список використаних джерел слід робити відповідно вимогам ДСТУ 8302:2015 (за погодженням з науковим керівником – АРА). Список використаних джерел формується в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків. Зразок оформлення списку джерел наведено у додатку 4.

Додатки містять вихідні дані, додаткові ілюстративні та довідкові матеріали. На кожен із додатків має бути посилання в тексті.

3. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ БАКАЛАВРА

Кваліфікаційна робота бакалавра оформлюється відповідно до таких вимог:

- книжкова орієнтація, формат А4 (у разі неможливості розміщення рисунку на аркуші формату А4 або книжної орієнтації, допускається використання формату А3 та альбомної орієнтації сторінок);
- шрифт Times New Roman, розмір – 14 pt;
- інтервал 1,5, без міжабзацевих відступів;
- поля: ліве – 25 мм, праве – 10 мм, верхнє – 20 мм, нижнє – 20 мм;
- абзац – 1,25 см, вирівнювання – по ширині.

Заголовки структурних елементів «ЗМІСТ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ 1. НАЗВА», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ», «ДОДАТКИ» друкуються прописними (великими) літерами по центру сторінки напівжирним шрифтом.

Заголовки підрозділів друкують із абзацу маленькими літерами (окрім першої великої) по центру сторінки напівжирним шрифтом. Відстань між заголовком і текстом повинна дорівнювати одному рядку. Пункти підрозділів рубрикуються як звичайний рядок тексту.\

Основні структурні частини кваліфікаційної роботи бакалавра потрібно починати з нової сторінки, підрозділи (параграфи) розділяють відстанню у 2 рядки від попереднього тексту. Не допускається розміщувати назву розділу, підрозділу, а також пункту й підпункту в нижній частині сторінки, якщо після неї розміщено тільки один рядок тексту. Також не рекомендується закінчувати розділ 1-2 рядками тексту на новій сторінці.

Таблиці розміщують безпосередньо після першого посилання на них або на наступній сторінці. Кожна таблиця повинна мати номер та назву, які розміщують над таблицею, друкуються з вирівнюванням по центру. Таблиці позначають словом «Таблиця» і нумерують послідовно в межах розділу. Номер таблиці складається з номера розділу і порядкового номера таблиці, між якими ставиться крапка. Після номеру вказується назва таблиці, наприклад:

Таблиця 2.1. Назва таблиці (тобто перша таблиця у розділі 2).

Після назви таблиці крапка не ставиться. Посилання на таблиці вказують таким чином: *табл. 2.1*. Під таблицею зазначається джерело даних після слова *Джерело:* (12 pt). Таблиці можуть бути розміщені горизонтально або за потреби вертикально (у такому разі їх розміщують таким чином, щоб можна було читати з поворотом роботи за годинниковою стрілкою). Великі таблиці можна переносити на інший аркуш. Для більшої наочності, інформацію в таблиці можна подавати и меншим кеглем (10-13 pt).

Таблиця 2.1. Регіональні особливості зміни чисельності міського населення в Україні

	1989		2014	
	тис. осіб	%	тис. осіб	%
Центр	6 870,2	19,7	6 888,4	22,0
Північний Схід	4 386,8	12,6	3 873,5	12,4
Схід	7 288,1	20,9	5 883,1	18,8
Південний Схід	5 549,8	15,9	4 738,7	15,1
Південь	5 466,7	15,6	4 649,3	14,8
Захід	5 385,6	15,4	5 303,6	16,9

Джерело: дані Всесоюзного перепису населення 1989 року (на 12.01.1989) та статистичного збірника «Чисельність наявного населення України на 1 січня 2014 року» (Державна служба статистики України, 2015)

Рисунки розміщують безпосередньо після тексту, де вони згадані вперше, або на наступній сторінці. До рисунків слід відносити: логічні схеми, діаграми, графіки, карти та картосхеми, фотознімки тощо. Рисунки повинні мати номер і назву, яка розміщується під рисунком з вирівнюванням по центру. Рисунки позначають словом «Рис.» і нумерують послідовно в межах розділу. Номер рисунку складається з номера розділу і порядкового номера рисунку, між якими ставиться крапка. Після номеру вказується назва рисунку, наприклад:

Рис. 3.2. Назва рисунку (тобто другий рисунок у розділі 3).

Після назви рисунку крапка не ставиться. Посилання на рисунок вказують таким чином: *рис. 3.2.* Слід обов'язково вказати авторство (зазначивши «побудовано автором» та вказавши джерело даних) або першоджерело рисунку (посилання наводиться у квадратних дужках на список використаних джерел).

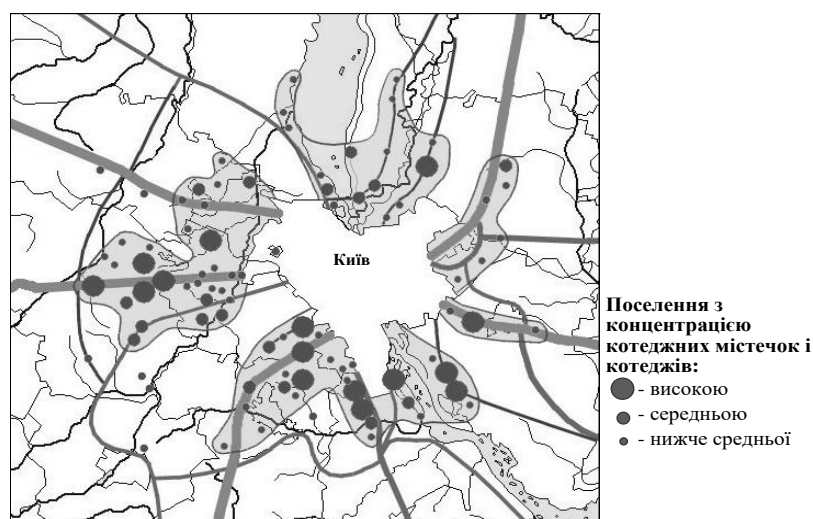

Рис. 3.2. Ареали поширення котеджного будівництва навколо Києва [15]

На всі рисунки і таблиці обов'язково мають бути посилання в тексті.

Формули (якщо їх більше ніж одна) нумерують у межах розділу. Номер формули складається з номера розділу і порядкового номера формули в розділі, між якими ставлять крапку. Номери формул розміщують біля правого краю аркуша на рівні відповідної формули в круглих дужках, наприклад: (1.3) (тобто третя формула першого розділу). Посилання на формули зазначають у дужках, наприклад: за формулою (1.3). Вище і нижче від формули залишається один вільний рядок.

Обов'язковим є посилання на всі джерела, з яких використано цитати, дані чи думки авторів. Посилання в тексті наводять у квадратних дужках []. Дослівні цитати подаються в лапках та обов'язково передбачають зазначення у посиланні номерів сторінок, наприклад: [5, с.124-125]. Посилання слід робити на останні видання публікацій. На більш ранні видання варто посилатися лише в тому разі, якщо в них наявний матеріал, який не включено до останнього видання, на який посилається автор.

Додатки у кваліфікаційній роботі бакалавра оформлюють як продовження роботи після списку використаних джерел, розміщуючи їх у порядку посилань в основному тексті. Напівжирним шрифтом великими літерами друкується слово ДОДАТКИ, що розташовується на листку формату А4 в центрі.

Кожний додаток починають з нової сторінки, у правому верхньому кутку пишуть слово напівжирним шрифтом «Додаток». Додатки слід нумерувати великими літерами української абетки. Кожний додаток повинен мати тематичний (змістовий) заголовок, який друкується нижче по центру напівжирним шрифтом.

Нумерація сторінок кваліфікаційної роботи бакалавра проставляється у верхньому правому кутку. Номер сторінки не вказується на титульній сторінці, але в загальній нумерації вона враховується. Таким чином сторінка зі «Змістом» має номер 2.

4. ЗАХИСТ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ БАКАЛАВРА

Мова виконання та захисту кваліфікаційної роботи бакалавра – українська. Рішення щодо виконання та/або захисту кваліфікаційних робіт іншою мовою (англійською, іншими офіційними мовами Європейського Союзу) може бути прийняте на засіданні кафедри економічної та соціальної географії за заявою здобувача вищої освіти.

Схвалено науковим керівником кваліфікаційну роботу бакалавра студент не пізніше ніж за два тижні до захисту в електронному вигляді надсилає методисту кафедри для перевірки на плагіат та визначення рівня унікальності тексту. Після отримання позитивної відповіді щодо відсутності плагіату та за умови рівня унікальності тексту не менше 60%, робота засвідчується підписами здобувача вищої освіти та наукового керівника і передається на кафедру та реєструється. У випадку виявлення плагіату чи інших проявів академічної недоброчесності, а також за умови рівня унікальності тексту роботи менше 60%, магістерська робота до захисту не допускається.

Науковий керівник надає відгук про роботу, в якому зазначає актуальність теми, оцінює адекватність використаних методів дослідження, зазначає основний доробок автора, оцінює ефективність роботи студента. На титульній сторінці завідувач кафедри робить напис щодо рекомендації роботи до захисту, зазначає дату та номер протоколу засідання кафедри, на якому прийнято рішення про рекомендацію роботи до захисту на Екзаменаційній комісії. Після цього здійснюється рецензування робіт. У рецензії зазначається актуальність теми, оцінюється відповідність отриманих результатів поставленим завданням, структура, форма та повнота викладу матеріалу, оформлення роботи. Рецензент обов'язково зазначає власну оцінку роботи («відмінно», «добре», «задовільно» або «незадовільно»).

Захист кваліфікаційних робіт бакалавра проводиться на засіданні Екзаменаційної комісії. До захисту допускаються здобувачі освіти, які виконали всі вимоги навчального плану. Захист роботи проходить на відкритому засіданні Екзаменаційної комісії у присутності наукового керівника роботи. Процедура захисту включає усний виступ студента (до 8 хвилин), відповіді студента на запитання членів комісії, стислий виступ наукового керівника з оцінкою роботи студента, оголошення рецензії на роботу, відповіді студента на зауваження рецензента, обговорення бакалаврської роботи.

При виставленні підсумкової оцінки, оцінюються усі складові захисту:

- оформлення та зміст кваліфікаційної роботи бакалавра;
- повнота представлення результатів дослідження у доповіді;
- володіння тематикою дослідження при відповідях на питання членів Екзаменаційної комісії;
- висновок рецензента та відповідь на зауваження рецензента;

- відгук наукового керівника.

Підсумкова оцінка виставляється за бальною та національною шкалами.

<i>Національна</i>	<i>Бальна</i>
Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Goodp	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно / Fail	0-59

Зразок заяви на затвердження теми та наукового керівника*

Завідувачу кафедри економічної та
соціальної географії географічного
факультету

Ім'я та ПРІЗВИЩЕ

студента(-ки) 4 курсу
ОПП «Урбаністика та міське планування»

ПІБ (повністю)

ЗАЯВА

Прошу дозволити мені виконувати кваліфікаційну роботу бакалавра на тему
«_____» та призначити науковим
(назва теми кваліфікаційної роботи бакалавра)

керівником _____.

посада та ПІБ (повністю)

дата

підпис студента

* пишеться власноруч

Міністерство освіти і науки України
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Географічний факультет
Кафедра економічної та соціальної географії

На правах рукопису
УДК

ТЕМА РОБОТИ

Галузь знань **10 – природничі науки**
Спеціальність **106 – географія**
Освітня програма **Урбаністика та міське планування**

Кваліфікаційна робота бакалавра
студента/ки 4 курсу
освітнього рівня бакалавр
Прізвище, ім'я та по-батькові
студента/ки

Науковий керівник:
Прізвище, ім'я та по-батькові
наукового керівника,
науковий ступінь, вчене звання та
посада наукового керівника

ЗМІСТ

	Стор.
ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. НАЗВА ПЕРШОГО РОЗДІЛУ	5
1.1. Назва першого підрозділу	5
1.2. Назва другого підрозділу	10
1.3. Назва третього підрозділу	14
...	
РОЗДІЛ 2. НАЗВА ДРУГОГО РОЗДІЛУ	20
2.1. Назва першого підрозділу	20
2.2. Назва другого підрозділу	25
2.3. Назва третього підрозділу	30
...	
РОЗДІЛ 3. НАЗВА ТРЕТЬОГО РОЗДІЛУ	35
3.1. Назва першого підрозділу	35
3.2. Назва другого підрозділу	41
3.3. Назва третього підрозділу	47
...	
ВИСНОВКИ	48
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	50
ДОДАТКИ	53

Додаток 4
 Приклад оформлення списку використання джерел
 (відповідно до ДСТУ 8302:2015)

Книги (підручники, навчальні посібники, монографії та ін.):

Один автор

Кононенко О. Ю. Актуальні проблеми сталого розвитку: навчально-методичний посібник. Київ: Прінт сервіс, 2016. 109 с.

Два автори

Дронова О. Л. Запотоцький С. П. Сучасне природокористування: суспільно-географічний контекст: навчально-методичний посібник. Київ: Прінт-сервіс, 2018. 214 с.

Три автори

Мезенцев К.В., Підгрушний Г.П., Мезенцева Н.І. Регіональний розвиток в Україні: суспільно-просторова нерівність та поляризація: монографія. Київ: Прінт сервіс, 2014. 132 с.

Чотири і більше авторів

Методи суспільно-географічних досліджень: навчально-методичне видання / Мезенцев К.В. та ін. Київ: Фенікс, 2021. 100 с.

Книги за редакцією

Соціальна географія: підручник / за ред. Л. М. Немець, К. В. Мезенцева. Київ: Фенікс, 2019. 304 с.

Наукові статті у журналах або розділи книг

Мезенцев К.В., Провотар Н.І., Гнатюк О.М., Мельничук А.Л., Денисенко О.О. Неоднозначні приміські простори: тенденції та особливості зміни повсякденних практик. *Економічна та соціальна географія*, 2019, Вип. 82. С. 4-19. DOI: <https://doi.org/10.17721/2413-7154/2019.82.4-19>

Zapotoskyi S., Zapototska V., Trusij O., Pasko V. Social and affordable housing in Ukraine: mechanism and practices of provision. *Journal of Geology, Geography and Geoecology*, 2021, Vol 30 (1). 190-200. DOI: <http://doi: 10.15421/112117>

Gnatiuk O., Melnychuk A. Housing names to suit every taste: neoliberal place-making and toponymic commodification in Kyiv, Ukraine. *Eurasian Geography and Economics*. 2022. DOI: 10.1080/15387216.2022.2112250

Gnatiuk O., Mezentsev K., Provotar N. From agricultural station to luxury village? Changing and ambiguous everyday practices in the suburb of Vinnytsia, Ukraine. *Moravian Geographical Reports*, 2021, Vol. 29(3). 202-216. DOI: <https://doi.org/10.2478/mgr-2021-0015>

Матвієнко В.М. Південна Азія. *Туристичне країнознавство* : навчальний посібник / за ред. В. Стафійчука, О. Малиновської. Херсон, ОЛДІ-ПЛЮС, 2016. С. 301-326.

Окрема частина багатотомного видання

Історія міст і сіл Української РСР: у 26 т. Київ: УРЕ АН УРСР, 1971. Київська область. 791 с.

Тези у матеріалах конференцій, круглих столів, з'їздів

Дронова О. Л. Новий урбанізм vs модернізм: порівняльний аналіз містобудівних підходів. *Географічна наука та освіта: від констатації до конструктивізму* : зб. наук. праць. Київ: Інститут географії НАН України, 2018. С. 139-142.

Автореферати дисертацій та дисертації:

Запотоцька В.А. Суспільно-географічне дослідження ринку житла Київської області: автореферат дис. на здобуття наук. ступеня канд. геогр. наук : 11.00.02. Київ, 2018. 22 с.

Левицька О.Л. Суспільно-географічне дослідження трансформацій планувальної структури міста Івано-Франківська : дис. ... канд. геогр. наук : 11.00.02 / Київськ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. Київ, 2017. 231 с.

Законодавчі та нормативні документи:

Житловий кодекс України: станом на 5 верес. 2010 р. Харків: Фоліо, 2010. 192 с.
Про основи містобудування: Закон України від 16 листопада 1996 р. № 2780-ХІІ. *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 52, ст.683.

Електронні ресурси:

Регіони України 2021: статистичний збірник. Частина І. Київ: Державна служба статистики України, 2022. URL:

http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2019/zb/12/zb_ru1ch2019.pdf (дата звернення: 10.03.2023).

Урбаністична Україна: в епіцентрі просторових змін: монографія / за ред. К. Мезенцева, Я. Олійника, Н. Мезенцевої. Київ: Фенікс, 2017. 438 с. URL:

http://geo.univ.kiev.ua/images/doc_file/navch_lit/kafedra_ekonom_lit/Urban_Ua.pdf (дата звернення 15.04.2023).